

Tegenbegroting 2023

Inhoudsopgave

1. Onze visie en uitgangspunten	5
2. Over de Programmabegroting	9
2.1 Wie heeft de Programmabegroting opgesteld?	9
2.2 Wat houdt de Programmabegroting in?	9
2.3 Wat vinden wij daarvan?	9
2.4 Hoe gaan wij hiermee om?	10
3. Onze inhoudelijke voorstellen	13
3.1 Onderhoud en kwaliteit openbare ruimte op orde	13
3.2 Geef het goede voorbeeld met vastgoed t.a.v. de verduurzaming en leegstand	14
3.3 Lagere lasten voor inwoners en ondernemers	15
3.4 Sporten is gezond!	16
3.5 Investeren in wijkparticipatie en -voorzieningen	17
3.6 Doen wat nodig is op het gebied van veiligheid	18
3.7 Verkeersveiligheid	18
3.8 Betaalbaar wonen, juist in het middensegment!	19
3.9 Maatschappelijke ondersteuning voor jong & oud	19
3.10 Wél bouwen in Rijnenburg en tempo maken	20
4. De inkomsten en uitgaven	23
5. Slotwoord	31

| . Onze visie en uitgangspunten

Visie op de samenleving

Wij staan voor een samenleving waarin mensen elkaar helpen en zoeken naar verbinding. We bouwen op gemeenschapszin die van nature bij mensen aanwezig is. Geen individuele, maar juist een gezamenlijke benadering dus, waarbij mensen zich tot elkaar verhouden. De overheid (in dit geval de gemeente) dient dit te ondersteunen waar mogelijk, en is dus aanvullend op wat de samenleving zelf al kan oppakken. Daarom geloven we ook zo in de waarde van nieuwe ontmoetingen, vrijwilligerswerk en het verenigingsleven. De overheid is overigens niet een grote, boze speler die tegenstand biedt. Nee, de overheid is dienstbaar en draagt bij aan solidariteit die ook gevoeld en gedragen wordt in de samenleving. We moeten ons kunnen herkennen in de overheid en verhouden ons ertoe als burger, niet als een consument. Waar nodig, geven we de gemeente een sterke (regie)rol. We hebben immers gezien dat 'denken dat de markt het oplost' niet werkbaar is. Zeker op dit moment zien we met de huidige energiecrisis dat (waardige) bestaanszekerheid beschermd dient te worden. In deze onzekere tijden is dat een flinke uitdaging, waarbij grote opgaven als betaalbaar wonen, klimaat en bereikbaarheid ook nog eens op elkaar ingrijpen. De overheid gaat dit niet eventjes voor ons oplossen. Dit vraagt ook iets van ons als inwoners. Juist in deze periode merken we dat de overheid niet alles op kan lossen en dat we elkaar nodig hebben. Hier spreekt ook een zekere proportionaliteit uit. We hebben niet alleen rechten, maar ook plichten. Vrijheden én verantwoordelijkheden. Iedereen draagt zijn/haar steentje bij.

Uitgangspunten

Het CDA kent een aantal belangrijke grondprincipes, namelijk:

GESPREIDE VERANTWOORDELIJKHEID: Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Mensen, buurten, sportclubs, scholen, kerken, moskeeën, zorginstellingen, bedrijven: ze leveren allemaal een unieke bijdrage aan de samenleving. Samen werken we aan (toekomstige) uitdagingen.

PUBLIEKE GERECHTIGHEID: Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid. Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en geeft mensen zekerheid. De overheid is er ook om onrecht te bestrijden, ze moet rechtvaardig zijn.

RENTMEESTERSCHAP: Vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur. Onze aarde hebben we in bruikleen. We hebben het klimaat en het milieu te beschermen.

SOLIDARITEIT: Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken. En, de overheid moet zorgen voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn.

Dit hebben wij als CDA Utrecht vertaald naar een drietal uitgangspunten:

- 1. De basis op orde:** De gemeente heeft als taak te zorgen dat de basis op orde is. Of het nu gaat om onderwijs, zorg, ondernemersklimaat, duurzaamheid of veiligheid - Utrechters moeten van de gemeente op aan kunnen. De gemeente zorgt voor een solide fundament. Dat vraagt om een overheid die niet hoogdravend is, maar betrouwbaar. Die zorgvuldig omgaat met publieke middelen en realistische doelen stelt. Als de gemeente zorgt dat de basis op orde is, dan kan de stad tot bloei komen.
- 2. Een stad op mensenmaat:** Utrecht is een prachtige stad, logisch dus dat zij groeit. Maar het lijkt wel alsof op het gebied van toerisme, horeca en evenementen het altijd maar “meer” moet. We waarderen het groen, de ruimte en het ontspannen karakter van Utrecht. Dat is de kracht van de stad en dat willen we doorgeven aan toekomstige generaties. Groei is voor ons geen doel op zich. Het gaat vaak over internationale profilering, grote evenementen en de binnenstad, maar uiteindelijk woont elke Utrechter gewoon in een straat, in een buurt. In die straten en buurten - van Vleuten tot Overvecht tot Lunetten - moet het goed leven zijn. Wij staan voor dat echte Utrecht - een stad op mensenmaat.
- 3. Samen verantwoordelijk:** Een slimme overheid en een sterk bedrijfsleven zijn belangrijk voor de bloei van Utrecht. Maar uiteindelijk zijn het de inwoners die de stad maken. Daarom zijn we groot fan van de Utrechtse samen-doeners, zoals sportclubs, studentenverenigingen en toneelgezelschappen. We ondersteunen Utrechters die hun bijdrage willen leveren op alle mogelijke manieren, van vrijwilligers en mantelzorgers, tot goeie burens. Juist nu de wereld razendsnel verandert, moeten we met elkaar nieuwe oplossingen vinden en ieders creativiteit en inzet benutten. We geloven in een gemeente die luistert naar haar inwoners en weet wat er speelt, maar ook duidelijk aangeeft wat wel en niet kan. We spreken Utrechters aan op de verantwoordelijkheid die zij hebben voor onze prachtige stad en we durven ook onwenselijk gedrag te benoemen. We zijn samen verantwoordelijk voor Utrecht en daar is dus iedere Utrechter bij nodig.

2. Over de Programmabegroting

2.1 Wie heeft de Programmabegroting opgesteld?

De begroting is opgesteld door het college, bestaande uit wethouders van de coalitiepartijen, namelijk GroenLinks, D66, PvdA, Student&Starter en ChristenUnie. Als CDA Utrecht voeren wij in deze collegeperiode positief en doeltreffend oppositie. Verantwoordelijkheid nemen zit ons in het bloed en we laten met deze tegenbegroting graag zien, hoe wij hieraan invulling zouden geven.

2.2 Wat houdt de Programmabegroting in?

Het college heeft na de verkiezingen een koers ingezet bij de Voorjaarsnota 2022 (begin zomer dit jaar). Die nota is nu door vertaald naar een zogenaamde Programmabegroting 2023, waarin voor alle beleidsthema's plannen, inkomsten en uitgaven zijn beschreven. Het bevat dus het totaalplaatje van waar het geld naartoe gaat in 2023 en de daaropvolgende jaren. Daarbij is ook opgenomen hoe dit bekostigd wordt, voornamelijk door geld van de Rijksoverheid (via het Gemeentefonds) en de lokale belastingen. Het college heeft ervoor gekozen om die belastingen flink te verhogen, om zo een sluitende begroting te kunnen presenteren. Dit zijn politieke keuzes, die ook anders gemaakt kunnen worden. De Programmabegroting is een groot document met heel veel informatie.

2.3 Wat vinden wij daarvan?

Als CDA Utrecht zien wij een aantal goede punten in de Programmabegroting van het college staan, maar wij denken dat het op sommige punten echt beter of anders moet. En op meerdere vlakken zijn we ook geschrokken van een aantal keuzes die gemaakt zijn of ontbreken er nog belangrijke zaken.

We zien de grote rol die gemeente naar zich toetrekt en denken dat we daarmee het risico lopen dat initiatief en draagvlak uit de samenleving ondersneeuwt. Gelet op bouwkosten, tekorten aan personeel en grondstoffen en de oorlog in Oekraïne is

niet te verwachten dat veel geïnvesteerd kan worden in de groei van de stad de komende jaren. Zie bijvoorbeeld de daling van de bouwproductie in 2022 van 3.000 naar 1.000. Veel geld uit het investeringspakket zal daarom ook op de plank blijven liggen, dus dit kunnen we anders aanwenden.

2.4 Hoe gaan wij hiermee om?

Allereerst zijn we in de commissievergaderingen in debat gegaan met de andere raadsleden en wethouders. We hebben daar al veel voorstellen gedaan en ook meerdere toezeggingen gekregen. In die zin hebben we al veel bereikt. Denk aan het terugbrengen van de regeling om een 'warmtefoto' van je huis te laten maken én om op korte termijn de proef "samen isoleren" op te schalen zodat in meer wijken buurtbewoners elkaar helpen met energiebesparing. Verder zijn we blij met de medewerking van het college om samen met ons het idee van de Groene Verantwoordingsdag in te vullen. Tegelijkertijd hebben we ook nog veel andere ideeën. Wij hebben daarom gekozen om een tegenbegroting op te stellen. Hoofdstuk 3 beschrijft welke tegenvoorstellen wij doen, en hoofdstuk 4 bevat het bijhorende financiële plaatje.

3. Onze inhoudelijke voorstellen

Dit hoofdstuk beschrijft onze voorstellen voor de Programmabegroting van 2023 (en de jaren daarna).

3.1 Onderhoud en kwaliteit openbare ruimte op orde

Wij willen een mooie en leefbare stad. Een stad waarin inwoners met plezier samen kunnen leven en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun omgeving. We vinden het daarom belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in de openbare ruimte en het onderhoud daarvan. In de programmabegroting wordt hier op bezuinigd. Dit vinden wij een verkeerde keuze. Wij willen juist investeren in de openbare ruimte. Standaardisatie in openbare ruimte mag niet ten koste gaan van beeldkwaliteit en duurzaamheid.

13

Zwerfafval en peuken

We zijn blij met de regels voor bedrijfsafval die zijn ingevoerd per 1 juli en gaan het goed volgen. We bedanken de wethouder ook voor haar toezegging richting ons op dit vlak. We zijn nog niet zo gerustgesteld als het om zwerfafval en peuken gaat. Het CDA Utrecht vindt sommige plekken in de stad niet schoon genoeg en wil juist meer inzet op een schone openbare ruimte. Het CDA wil graag toe naar een rookvrije generatie, maar voorziet dat op korte termijn de gemeente met bijvoorbeeld goed ingepaste asbakken op slimme hotspots kan helpen om de straten schoon te houden.

Graffiti-regeling

Jarenlang was er een graffiti-regeling in Utrecht. Deze regeling bood de mogelijkheid om graffiti te verwijderen. Het CDA vindt het onbegrijpelijk dat het college ervoor heeft gekozen om hiermee te stoppen. In de stad zijn de gevolgen hiervan inmiddels zichtbaar. Het CDA wil daarom dat de regeling zo snel mogelijk terugkeert.

Pleinenstrategie

Pleinen zijn belangrijk voor steden. Bij een grote stad horen mooie pleinen, waar inwoners uit de wijken samenkomen. Om elkaar te ontmoeten, om bij te komen, om te spelen, maar bijvoorbeeld ook om te demonstreren. Utrecht heeft een aantal prachtige pleinen, maar we staan er onvoldoende bij stil hoe belangrijk deze plekken zijn voor de stad. Fietsen op

de Neude zijn voor het CDA bijvoorbeeld een doorn in het oog, het Domplein zou haar functie als plein nog veel beter kunnen vervullen en bijvoorbeeld ook het Jaarbeursplein wordt als plein nog onvoldoende benut. Het CDA wil daarom dat beter wordt nagedacht over de functie van pleinen in de stad. Hier moet in geïnvesteerd worden.

Toegankelijkheid

Het CDA kiest ervoor om de ‘Houd de stoep vrij’ campagne te intensiveren. Iedereen moet mee kunnen doen in onze stad. Daarvoor zijn eerder al verschillende maatregelen genomen zoals blindegeleide stroken op stoepen, drempelloze op/afgangen van stoepen en worden gemeentelijke gebouwen steeds toegankelijker gemaakt. Echter zien we meer dan eens dat het gedrag van sommige Utrechters, bewust of onbewust, het profijt van deze maatregelen teniet doet. Fietsen staan bijvoorbeeld soms midden op blindegeleide stroken of blokkeren stoepen. Voor Utrechters die gebruik maken van een hulpmiddel wordt simpelweg de weg versperd of zij zijn angstig dat ze vallen doordat ze langs fietsen moeten manoeuvreren. Dit, vaak onbewuste, gedrag willen wij veranderen. Wij willen dat mensen rekening houden met elkaar en dat wij samen erop letten dat we de stoep vrij houden. Daarom verhogen wij de frequentie van de campagne ‘houd de stoep vrij’. Sinds 2019 wordt deze een tot maximaal twee keer per jaar uitgevoerd. Het CDA kiest voor een verdubbeling van deze bewustwordingscampagne. De kosten om de actie twee maal per jaar in 3 tot 4 wijken tegelijk uit te voeren bedragen rond de 75.000 euro per jaar.

14

3.2 Geef het goede voorbeeld met vastgoed t.a.v. de verduurzaming en leegstand

Op meerdere vlakken spelen grote maatschappelijke transitie en ambities in de samenleving. Denk daarbij aan de opgave van het klimaat, nieuwe definities als ‘brede welvaart’ en ontwikkelingen zoals sociaal ondernemerschap. De gemeente Utrecht vraagt haar leveranciers en aannemers om duurzamer te werken en brengt (sociale) duurzaamheid ook steeds meer onder de aandacht van inwoners en ondernemers. Wij vinden het van belang dat de gemeente zelf ook het goede voorbeeld geeft. Met haar eigen vastgoed heeft ze immers een grote impact te maken en heeft ze een grote invloed om een verschil te maken. Tegelijkertijd inspireert dit mogelijk ook weer anderen om ermee aan de slag te gaan.

Verduurzaming

De rekenkamer heeft in haar rapport ‘Onbegonnen werk’ aangegeven dat verduurzaming van eigen gemeentelijk vastgoed nog niet is opgepakt. Op de vraag wat het gaat kosten om de verduurzaming op te pakken komt vanuit het college geen helder antwoord. Toch geeft het college aan de ambitie te willen behouden en zelfs te willen verhogen. Dit is niet realistisch gebleken wat ons betreft. Ons motto hier zou zijn: Als het niet kan zoals het moet, dan moet het zoals het kan. Wij zijn ervoor om op basis van een goed onderzoek eerst de basis in eigen huis op orde te krijgen en daarna voortvarend aan de slag te gaan. Wij zijn ervoor om met ambitie het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen, maar zijn er tegen om dit ondoordacht te doen.

Leegstand

De gemeente heeft leegstaand vastgoed en vraagt een bijdrage van huurders in andere panden om hier een kleine bijdrage voor te betalen. Binnen de huurberekening wordt een percentage van gemiddeld 3,85% aangehouden om de leegstandskosten af te dekken. *Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 1,700 miljoen euro gestort in de reserve.* In onze ogen laat de gemeente nog wel wat kansen laten liggen om deze leegstand beter te benutten, zeker gezien de zoektochten die maatschappelijke (vrijwilligers)organisaties in Utrecht moeten afleggen om een plek te vinden om zich te huisvesten. Op pagina 454 staan geen opbrengsten en kosten van tijdelijke verhuur van vastgoed vermeld, dat vinden we ook vreemd. Binnenkort zullen wij weer schriftelijke vragen stellen op dit punt.

3.3 Lagere lasten voor inwoners en ondernemers

De afgelopen jaren zijn de lasten voor inwoners en ondernemers fors verhoogd. Dit gebeurde al tijdens de vorige coalitieperiode en opnieuw stelt het college een verhoging van de OZB, een verhoging van de parkeertarieven en een uitbreiding van betaald parkeren voor de hele stad voor. Gezien de coronacrisis en de uitdagingen die er nu zijn op het gebied van energie en duurzaamheid is te verantwoorden dat ook aan inwoners wordt gevraagd om een steentje bij te dragen. Het CDA vindt wel dat de gemeente dan tegelijkertijd ook kritisch moet kijken naar de eigen plannen en dat het geld dat er is ook daadwerkelijk wordt geïnvesteerd in de stad. We zien dat het college dit onvoldoende oppakt. Daarom verlagen we de lasten voor inwoners en ondernemers.

15

Terugdringen van de verhoging van de OZB

Het college stelt voor de OZB (opnieuw) fors te verhogen. Ons voorstel is om die verhoging terug te dringen met 4%.

Terugdringen van de verhoging van de parkeerbelasting voor inwoners

Het college stelt voor de parkeerbelasting (opnieuw) fors te verhogen. Ons voorstel is om die verhoging terug te dringen met 6%.

Het CDA stelt zich op het standpunt dat de ongebreidelde (verhoging van de) parkeerbelasting wel wat minder kan. Daarnaast stelt het CDA nadrukkelijk het plan van het college ter discussie om betaald parkeren in de gehele gemeente uit te rollen. Parkeerbelasting moet primair een sturingsinstrument zijn en (elektrische) auto's mogen geen financiële melkkoe van de gemeente worden.

Terugdraaien parkeerkosten mantelzorgers

Het CDA vindt het onbegrijpelijk dat de parkeerkosten voor mantelzorgers worden verhoogd. In onze begroting maken wij parkeren voor mantelzorgers gratis, wat voor gemeentelijke begrippen een relatief klein bedrag vraagt.

Parkeren voor leraren

In Utrecht is een groot lerarentekort. Het beleid van de afgelopen jaren zorgt ervoor dat Utrecht onaantrekkelijk wordt voor leraren om te werken. Dit komt onder andere door de hoge parkeerkosten die in Utrecht gelden. Het CDA vindt dat deze kosten er niet toe mogen leiden dat leraren kiezen voor een andere plek om te werken. Daarom maken we geld vrij om leraren en scholen niet onnodig op kosten te jagen.

Geen hogere leges horeca

Het college stelt voor om de zogenaamde leges voor de horeca, de kosten voor een vergunningaanvraag bij de gemeente, te verhogen met 14,8%. Het CDA vindt het disproportioneel om de horeca, een sector die een aantal moeilijke coronajaren achter de rug heeft, op deze manier te belasten. Deze maatregel draaien we daarom terug.

Trouwen minder duur maken

In Utrecht krijg je een gepeperde rekening gepresenteerd als je hier de mooiste dag van je leven, je trouwdag, wilt vieren. Het CDA vindt dit niet gastvrij en wil dat deze kosten worden verlaagd met 10%.

3.4 Sporten is gezond!

16 Sporten speelt een belangrijke rol voor de inwoners van Utrecht. Het is leuk, goed voor de gezondheid en het biedt de mogelijkheid om samen te ontspannen. In de sport zijn daarnaast vele verenigingen actief, waarbinnen vrijwilligers zich inzetten voor de stad. Het CDA wil dat sport en verenigingen de ruimte krijgen in Utrecht. Dit gebeurt op dit moment nog onvoldoende. Sport is bij nieuwbouwwontwikkelingen vaak het kind van de rekening en er zijn teveel voorbeelden van sportverenigingen die in de knel zijn gekomen, doordat de gemeente onvoldoende oog heeft voor hun belangen. Dat moet echt anders. Het CDA investeert extra in sportcapaciteit en wil dat verenigingen altijd gehoord worden op het Stads kantoor.

Oplossing Overvecht-Noord

De situatie op sportpark Overvecht-Noord is een pijnlijk voorbeeld van hoe de gemeente sportverenigingen in de kou laat staan. Door fout op fout te stapelen en onvoldoende te luisteren naar wensen van betrokken voetbal-, inline hockey-, honden- en tennisverenigingen is een onwerkbaar situatie op het sportpark ontstaan. Met veel frustratie bij verenigingen, vrijwilligers en sporters tot gevolg. Het CDA wil dat zo snel mogelijk wordt opgelost.

Sportaccommodatie

De groei van de stad heeft tot gevolg dat de ruimte voor sport onder druk is komen te staan. Door alleen maar in te zetten op bouwen binnen de bestaande stad, moeten sportaccommodaties vaak wijken, met alle gevolgen voor de betrokken verenigingen. En ook binnen de plannen voor de groei van de stad is onvoldoende oog voor het belang van

sport. Het CDA investeert daarom extra in sportaccommodaties.

Verenigingscoördinator

Het CDA wil dat verenigingen alle ruimte krijgen in Utrecht om zich te ontplooiën. Een goed voorbeeld daarvan is het zelfbeheer van een eigen sporthal, zoals in Lunetten al gebeurt door Utrecht Cangeroes. We willen dat verenigingen veel vaker dit soort mogelijkheden krijgen en kunnen doen waar ze goed in zijn. Op dit moment zien we dat verenigingen het vaak moeilijk hebben en moeten knokken voor hun plek en om gehoord te worden door de gemeente. Dit moet echt anders. Daarom investeert het CDA in een verenigingscoördinator

Open zwemwater

Veel Utrechters houden ervan om te zwemmen. Maar hiervoor is in Utrecht maar weinig ruimte, zowel binnen, als buiten. Maar water is er voldoende. Wat zou het mooi zijn als er meer geschikte plekken, verspreid over de stad zouden zijn, waar je in de zomer een frisse duik zou kunnen nemen. Het CDA vindt dat hierin geïnvesteerd moet worden.

3.5 Investeren in wijkparticipatie en -voorzieningen

Cultuur is een belangrijk bindmiddel in een stad als Utrecht. Er wordt veel in geïnvesteerd. Maar niet alle inwoners maken gebruik van het cultuuraanbod. Het CDA ziet dat er vooral aandacht is voor grote in het oog springende cultuurprojecten, maar veel minder voor cultuur in de wijken. We willen dat juist daarin wordt geïnvesteerd en niet in grootschalige projecten als de Machinerie. De afgelopen jaren heeft de cultuursector het moeilijk gehad. Als gevolg van corona moesten veel instellingen dicht. Bezoekers keren langzaam weer terug, maar de bezoekersaantallen zijn nog niet zoals voor de coronacrisis. Daar komen nu ook nog de hoge energieprijzen overheen. We investeren op een manier die ook aansluit bij de behoeften van onze inwoners en bezoekers. Zo maken wij geld vrij voor de openstelling van musea in de avond, zorgen we voor extra aanbod dichtbij in de wijk zodat het echt voor iedereen dichtbij en toegankelijk is.

Het CDA vindt dan ook dat er geïnvesteerd moet worden in de andere wijkvoorzieningen. Voorbeeld is De Musketon in Lunetten. Onlangs ontvingen we een brief van het college waarin werd medegedeeld dat het gezondheidscentrum toch niet naar de Musketon verhuisd terwijl dit een “financiële drager” was voor de grootschalige renovatie, en dat dit consequenties zal gaan hebben voor de renovatie. Hier hebben wij direct vragen over gesteld, omdat we deze investeringen belangrijk vinden. In onze tegenbegroting stellen we dan ook voor om alvast in 2024 en 2025 een flink bedrag vrij te maken hiervoor, terwijl het college pas in 2025 en 2026 extra geld vrijmaakt voor “maatschappelijke voorzieningen” (zie Groei in Balans op pagina 458 van de Programmabegroting).

Dit geldt ook voor winkelcentra in de wijken van Utrecht. Hierin moet geïnvesteerd worden om het aantrekkelijke plekken te laten blijven waar mensen uit de buurt graag komen om

elkaar te ontmoeten. Daarom willen we hier extra in investeren.

Tot slot investeren we ook in de wijkparticipatie, door extra geld vrij te maken voor de wijkplatforms en andere netwerken (zoals zelfbeheerders van openbaar groen) en willen we dat de gemeente nu echt aan de slag gaat met het vervangen van SlimMelden voor een vriendelijker platform.

3.6 Doen wat nodig is op het gebied van veiligheid

Utrecht is een mooie, relatief veilige stad, maar die veiligheid staat wel onder druk. In het afgelopen decennium is Utrecht een knooppunt van drugscriminaliteit en ondermijning geworden. We vinden het goed dat wordt geïnvesteerd in een stevige aanpak hiervan. Maar ook andere vormen van onveiligheid steken de kop op. Straatintimidatie is nog steeds een probleem en er zijn vaker ongeregelde heden in de stad. Ook de situatie rond Utrecht Centraal en op andere plekken in de stad baart ons zorgen. We zien dat de handhavingscapaciteit onvoldoende is en dat het college krampachtig vasthoudt aan een beperkt aantal openbare ordecamera's in de stad. Het CDA wil hierin investeren en de burgemeester in staat stellen om hier een integrale aanpak op te voeren, die rekening houdt met de trends en zichtbare, soms minder zichtbare, ontwikkelingen in de samenleving.

18

Flexibel cameratoezicht

De stad groeit hard en er is meer onrust in de samenleving. Het aantal demonstraties is de afgelopen jaren fors toegenomen, terwijl de middelen voor handhaving niet zijn meegegroeid. In de stad wordt gebruik gemaakt van camera's om de openbare orde te handhaven. Dit aantal is echter lang geleden vastgesteld en sluit niet aan op de veiligheidsuitdagingen die er nu in de stad zijn. Zeker bij bijzondere gelegenheden, zoals demonstraties of Koningsdag moeten er meer mogelijkheden zijn om flexibele camera's in te zetten. Daarnaast moet de veiligheidsbehoefte leidend zijn bij de inzet van het aantal camera's. Het CDA investeert hierin.

Handhaving

De capaciteit voor handhaving staat al jarenlang onder druk in Utrecht. Terwijl de stad groeit en er nieuwe uitdagingen zijn op gebied van veiligheid zijn er te weinig mogelijkheden om die veiligheid te waarborgen. Het CDA vindt daarom dat er meer moet worden geïnvesteerd in de handhavingscapaciteit in de stad.

3.7 Verkeersveiligheid

Dit is een onderwerp waar het CDA zich al lange tijd sterk voor maakt. Maar nog steeds kan de verkeersveiligheid aanzienlijk worden verbeterd, bijvoorbeeld als het gaat om schoolroutes en ook herinrichtingen.

Meernbrug

Ons raadslid Hessel Stellinga zet zich in voor een nieuwe inrichting van het kruispunt Meernbrug. Er gebeuren veel bijna-ongelukken en deze situatie is wat ons betreft onhoudbaar. In het commissiedebat is toegezegd door de wethouder om met de kleine quickwins aan de slag te gaan, maar wij verwachten ook grotere, ingrijpende maatregelen. We zouden graag het jaar 2023 willen benutten om hiervoor echt concrete plannen uit te denken. Vooruitlopend op die uitkomsten, reserveren wij alvast 2 miljoen euro voor een verkeersveilige inrichting in 2024.

Versnellen van verkeersveiligheid

Er zijn nog genoeg plekken te bedenken waar we de verkeersveiligheid kunnen verbeteren in Utrecht, vooral ook in het belang van onze fietsers en voetgangers. Een voorbeeld hiervan is de Niels Bohrweg op Lage Weide, waar al meerdere signalen zijn binnengekomen. Maar er zijn ook eerdere herinrichtingen waar het mis is gegaan. Denk aan de Oudwijkerdwarsstraat in Oudwijk of de Robijnlaan in Hoograven die worden gebruikt als racebaan. Maar ook aan de buurt Halve Maan (Oog in Al) waar mensen zich zorgen maken om de verkeersveiligheid in de smalle straten van hun buurt omdat de gemeente ervoor heeft gekozen om de ontsluitingsweg aan de Johan Wagenaarkade volledig weg te halen. Wij vinden dat deze knelpunten versneld opgelost (dan wel voorkomen) moeten worden. Extra aandacht voor veilige schoolroutes is nodig.

3.8 Betaalbaar wonen, juist in het middensegment!

19

Wonen is één van de belangrijkste thema's in Utrecht. Veel mensen willen hier wonen, maar er zijn onvoldoende huizen in de stad en door de oplopende prijzen is een fatsoenlijk huis voor veel mensen inmiddels onbetaalbaar. We vinden het goed dat het college een aantal maatregelen neemt om in te grijpen in de woningmarkt. Het CDA wil wel dat er meer toekomstbestendig wordt gebouwd, met voldoende aanbod in de sociale huur, maar ook in het middensegment. Alleen op die manier houdt je Utrecht aantrekkelijk voor alle groepen en blijft er ruimte voor doorstroming. We verhogen in onze tegenbegroting daarom het fonds voor betaalbare koop en bieden extra financiële ruimte voor maatregelen die de bestaande woningvoorraad beschermen én in nieuwbouwprojecten het percentage middensegment te vergroten, zeker in wijken waar dat achterblijft.

3.9 Maatschappelijke ondersteuning voor jong & oud

Als CDA Utrecht zien wij de enorme uitdagingen die er spelen in de samenleving, als het aankomt op het sociaal domein. Met name ouderen en onze jeugd hebben het zwaar. Om te beginnen met de (mentale effecten van de coronacrisis), maar ook als het gaat om hun plek in de samenleving. Ouderen voelen zich steeds vaker vergeten, terwijl zij een steeds grotere groep in de samenleving vormen. Tegelijkertijd kampen we landelijk met tekorten in de jeugdzorg die de gemeente in een lastige situatie brengen. De bestaanszekerheid is

nog eens kwetsbaarder geworden door de huidige energiecrisis. Op een integrale manier naar deze doelgroepen kijken, gebeurt naar onze mening nog veel te weinig vanuit dit college. In onze begroting zijn hier extra investeringen voor opgenomen.

We willen mensen ook helpen om aan het werk te komen. Werk biedt perspectief, inkomen en kansen om beter te integreren en mee te (blijven) doen in de samenleving. Eerder deden wij al voorstellen om aan de slag te gaan met “open hiring”, een alternatief voor het uitgebreide sollicitatieproces waar veel mensen moeite mee hebben. Ook trekken we extra geld uit voor omscholing. Zo hopen we bij te dragen aan het oplossen van de grote personeelstekorten die er in meerdere sectoren zijn.

In Utrecht kijken we om naar elkaar. We willen stimuleren dat we samen verantwoordelijk zijn voor elkaar en voor de stad. We trekken daarom extra geld uit in 2023 voor de winteropvang voor daklozen. Op die manier pakken we ook eenzaamheid aan. Daarom vinden we ook dat onze zeer gewaardeerde mantelzorgers tegemoet moeten komen. Dit doen we door de kosten voor parkeervergunningen voor deze groep gratis te maken.

3.10 Wél bouwen in Rijnenburg en tempo maken

20

Utrecht is een populaire stad, waar mensen graag willen wonen. Het is daarom belangrijk dat ook komende jaren voldoende huizen worden gebouwd. Om de stad aantrekkelijk en leefbaar te houden, kan dat niet alleen binnen de bestaande stad. In het coalitieakkoord wordt gekozen voor woningbouw in Rijnenburg, maar alleen aan de zuidkant en niet eerder dan in 2035. Daarnaast gelden als voorwaarden dat niet eerder woningbouw plaatsvindt dan dat er een hoogwaardige openbaarvervoersvoorziening is. Daarnaast krijgt binnenstedelijke woningbouw voorrang op Rijnenburg. Het CDA stelt die voorwaarden niet en vindt dat woningbouw in Rijnenburg veel sneller kan dan in het coalitieakkoord staat. Wat het CDA betreft, gaat binnen vijf jaar de eerste paal de grond in. Het CDA zet vol in op woningbouw in Rijnenburg met goede ov-verbindingen.

Financieel betekent ons voorstel dat we moeten starten met het optuigen van een projectorganisatie die deze grootschalige woningbouwontwikkeling in goede banen kan leiden. Daarvoor maken wij alvast geld vrij in onze tegenbegroting, met name in de jaren 2025 en 2026.

4. De inkomsten en uitgaven

Dit hoofdstuk bevat een doorvertaling van onze inhoudelijke tegenvoorstellen uit hoofdstuk 3. Het geeft het financiële plaatje weer van onze tegenbegroting. Paragraaf 4.1 bevat het overzicht met de cijfers, paragraaf 4.2 bevat een korte toelichting. Deze tegenbegroting is ambtelijk getoetst en **'correct en technisch uitvoerbaar'** bevonden. Hieronder hebben wij zo overzichtelijk mogelijk onze tegenbegroting opgenomen. Dit betreft dus onze wijzigingen ten opzichte van de Programmabegroting die het college heeft gepresenteerd.

Wij zijn voorzichtig aan de kant van de uitgaven, zeker als ook de inkomsten onzeker zijn. Die inkomsten komen deels voort uit de lokale belastingen, die wij juist niet willen verhogen. Onze keuzes zitten daarom vooral in het terugschroeven van een aantal grote uitgaven van het college, zoals de 71 miljoen euro die gereserveerd is voor "uitvoeringskracht" en de grote budgetten voor de ruimtelijke strategie van gemeente Utrecht, de RSU. Het college kan haar plannen niet waarmaken, wij achten het in ieder geval niet realistisch. Met deze tegenbegroting bieden wij een werkbaar en verantwoord alternatief. Samen verantwoordelijk voor een stad op mensenmaat!

Tegenbegroting (x1000)

2023

2024

2025

2026

Baten

Onderbesteding Tonk	250	250	250	250
Resterend budget Tozo	555			
Resterend budget coronagelden	350	350	350	350
Planningsoptimisme	500	0	0	0
Bestuur (fractievergoedingen)	200	200	200	200
Resterend budget RSU Ruimte voor Initiatief	40	0	0	0
Terugdraaien maatregelen woningmarkt	1.000	1.000	1.000	1.000
Verhoging toeristenbelasting naar 8%	602	602	602	602
Basisbanen	100	200	300	300
Leges elektrische bootjes	30	60	120	100
Maliebaan	250	250	250	250
Vrijval Machinerie	200	200	200	200
Leges evenementen 75% kostendekkend	250	250	250	250
Stoppen met herinrichting van de Weerdsingel	375	375	375	375
Stoppen Zandpad	620	620	620	620
Leefstijlprogramma's	150	200	200	200
Advisering gezonde leefomgeving terugschroeven	190	190	190	190
Smart mobility gedeeltelijk uitvoeren	200	200	200	200
Terugschroeven uitgaven uitvoeringskracht	3.750	4.000	4.250	5.000
Voorzichtiger plannen "overige" investeringen Groei in Balans	100	400	1.000	0
Vrijval uit reserve Investeringsimpuls RSU	1.000	1.500	1.500	1.500
Vrijval uit reserves zonder mutatie in afgelopen 4 jaar	70	210	0	0
Vrijval uit reserve Re-integratiefonds W&I	90	80	60	40
Algemene reserve van 588k in 2023	147	200	100	141

Totaal Baten

11.019

11.337

12.017

11.768

Lasten

Lagere lasten voor onze inwoners

Terugdraaien verhoging parkeervergunning met 6%	540	570	612	660
Terugdraaien van OZB verhoging woningen met 4%	2.244	2.244	2.244	2.244

Betaalbaar wonen

Eerder starten (met serieuze planvorming) in Rijnenburg	400	700	1.000	1.200
Ophogen fonds betaalbare koop	500	700	900	1.000
Adequater ingrijpen op de woningmarkt	300	300	300	300

Kwaliteit en onderhoud openbare ruimte op orde

Graffiti-regeling	40	40	40	40
Pleinenstrategie	250	100	100	100
Campagne Houd de stoep vrij! (toegankelijkheid)	75	30	75	30
Tegengaan van peuken op straat (50 hotspots)	10	3	3	3
Meer investeren in openbare ruimte	500	800	1.000	1.100
Per gebied (2 wijken) 1 medewerker zelfbeheer + "werkgeld"	370	370	370	370
Extra impuls voor vergroening (o.a. bomen) en speelruimte	50	180	400	0

Wijkparticipatie en een gemeente dichtbij!

SlimMelden vervangen door een vriendelijker platform	250	100	100	100
Extra 'werkgeld' voor wijkplatforms en andere netwerken	100	100	100	100

Doen wat nodig is voor onze veiligheid

Flexibel cameratoezicht	100	100	100	100
Uitbreiding handhaving	300	300	300	300

Sport

Oplossing Overvecht-Noord	500			
Verenigingscoördinator	75	75	75	75
Twee Open zwemwaterlocaties realiseren/onderhouden	320	360	80	80
Twee extra kunstgrasvelden (1 voetbal, 1 hockey)	0	176	176	176

Lokale economie versterken

Extra investeren in 5 á 6 kwetsbare winkelcentra	200	200	200	200
Geen hogere leges horeca	100	100	100	100
Ingrepen parkeren voor leraren bij 100 scholen (in 2026)	100	200	300	400
Starten (en uitbouwen) "open hiring" voor banen en stages	40	50	50	50
Extra impuls omscholing / perspectief op werk	160	50	100	50

Verkeersveiligheid

Meernbrug	50	80	80	80
Versnelling verkeersveiligheid	257	251	252	248

Cultuur

Avondopenstelling van musea	500	500	500	500
Culturele voorzieningen in de wijk	200	200	200	200
Andere maatschappelijke voorzieningen	0	200	100	

Maatschappelijke ondersteuning voor jong en oud

Gratis parkeren voor mantelzorgers	13	15	17	19
Extra voorziening treffen voor onzekerheid jeugdzorg	1000	800	600	400
(Digi-)taalvaardigheid versterken met partners in de stad	400	650	650	650
Integraal ouderenbeleid (wonen, zorg, ontmoeting)	400	400	500	500
Extra investering in de winteropvang (dakloosheid)	300			

Publieksdienstverlening en gemeentelijke organisatie

Trouwen minder duur maken	55	55	55	55
Tijdige behandeling bezwaarprocedures (Woo)	320	338	338	338

Totaal Lasten

11.019	11.337	12.017	11.768
--------	--------	--------	--------

5. Slotwoord

Allereerst willen wij iedereen bedanken die aan onze tegenbegroting heeft meegewerkt. Ieders inzet heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze tegenbegroting. Extra veel dank aan de griffie en de ambtelijke ondersteuning.

Verder is het goed om te vermelden dat alle cijfers zijn gebaseerd op technische, feitelijke antwoorden die wij dankzij ambtelijke ondersteuning uit de gemeentelijke organisatie hebben gekregen. Wij durven daarom te vertrouwen op het realiteitsgehalte van deze cijfers. Indien daar behoefte aan is willen wij, in overleg met de ambtenaren, deze achterliggende kentallen delen als dat de gewenste verduidelijking biedt van de opgenomen bedragen.

Tegelijkertijd willen we nog een paar kanttekeningen maken bij onze eigen tegenbegroting, namelijk:

- Onze tijd was beperkt, we hebben zoveel mogelijk gedaan in een korte periode;
- De invloed op de begroting is niet 100%, veel zaken liggen al vast;
- Als we vanaf het begin bij het opstellen van de begroting betrokken waren geweest, was het natuurlijk een ander plaatje geweest;
- Niet ál onze ideeën zijn omgezet naar voorstellen in deze begroting, het betreft een selectie;
- We blijven natuurlijk openstaan voor kritiek van andere politieke partijen en suggesties vanuit de stad.

